

2.Ивахненко А.Г. Долгосрочное прогнозирование и управление сложными системами. – К.: Техніка, 1975. – 312 с.

3.Мостеллер Ф., Тьюки Дж. Анализ данных и регрессия. Выпуск 1.- М.: Финансы и статистика, 1982. - 317 с.

Описаны результаты проверки модели раннего прогнозирования удоя по экстерьерным показателям телок.

Results of testing a model of milk yield early prediction by heifer exterior traits are described..

УДК 636.234.1.034

ПРОДУКТИВНІ, ТЕХНОЛОГІЧНІ І ВІДТВОРНІ ЯКОСТІ ГОЛШТИНСЬКОЇ ХУДОБИ У СТЕПОВІЙ ЗОНІ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ АКЛІМАТИЗАЦІЇ

Т.П.Шкурко

Інститут тваринництва центральних районів УААН

Викладено результати досліджень продуктивних і відтворних якостей імпортованої голштинської худоби в процесі акліматизації до нових екологічних та технологічних умов.

голштинська порода, акліматизація, продуктивність корів, відтворна якість

За останні роки спостерігається масовий завіз поголів'я самої високопродуктивної і технологічної породи в світі – голштинської. Корисна мінливість голштинської породи, створеної при чистопородному розведенні, жорсткій вибіровці, інтенсивній годівлі, дозволила досягнути високої продуктивності і вона ще не вичерпана. Тому поголів'я використовують не тільки для внутрішньої породної селекції, але й для покращення генетичного потенціалу місцевих порід як у нашій країні, так і у багатьох країнах світу [1,2,3].

Закупівлю голштинського поголів'я в Україну проводять з країн Західної Європи (Голландія, Данія, Німеччина, Угорщина і ін.) та Канади. Особливо широкого ареалу поширення ці племінні тварини набули на Дніпропетровщині. Так, в агрофірму “Наукова” завезено 1376 голів, у держплемзавод “Червоний шахтар” – 510 голів, ВАТ “Чумаки” – 970 голів.

Д.А.Кисловський і його послідовники Є.Я.Борисенко, Ф.Ф.Ейснер підкреслювали, що породи створюють для певних природних і економічних умов, підтримуються і розвиваються працею людини.

Тому взаємодія “генотип – середовище” проявляється в різних генотипах різними реакціями на певні зміни або групу змін у середовищі. Надходження масиву голштинської худоби різного походження в умови одного господарства, дозволяє вивчити і прогнозувати різні тенденції реалізації господарсько-корисних ознак у процесі акліматизації, оцінювати конкурентну здатність їх та структурних одиниць.

Акліматизація здійснюється в результаті безпосереднього пристосування кожної істоти даної породи до нових умов життя. Процес акліматизації складний, тривалий і охоплює декілька поколінь тварин. У кожному наступному по-

колінні, яке сформоване в новому середовищі, процес акліматизації полегшується [4, 5].

Досліджень, пов'язаних з вивченням продуктивних і технологічних якостей голштинів у нових екологічних та технологічних умовах, обмежена кількість, тому і висвітлені вони в масовій літературі недостатньо. Але щоб успішно розвивалось молочне скотарство з високим генетичним потенціалом продуктивності, необхідно дослідити весь ланцюг технологічних процесів племінної справи, вивчити, узагальнити і розробити оптимальні варіанти утримання й годівлі для досягнення успіху у формуванні дійного стада бажаної продуктивності та якості продукції у господарствах різного розміру: від великих державних до невеликих особистих.

Матеріал і методика досліджень. Вивчення продуктивних, технологічних і відтворних якостей голштинів у процесі їх акліматизації проведено на базі племзаводів “Червоний шахтар” і “Чумаки” з стійлово-табірною системою утримання. З першої декади травня і до середини жовтня худоба знаходилась у літніх таборах, а в стійловий період – на прив'язі в типових приміщеннях. Біля корівників розташовані вигульно-кормові майданчики для щоденних прогулянок тварин. Доїли корів два рази на добу переносними доїльними апаратами.

У процесі досліджень вивчали: умови утримання худоби, молочну продуктивність, відтворну здатність та тривалість господарського використання.

Результати досліджень свідчать, що параметри мікроклімату тваринницьких приміщень суттєвих відхилень від нормативних не мали. Встановлена висока кореляційна залежність температури приміщень від зовнішньої температури (у першому – $0,799 \pm 0,161$, у другому – $0,708 \pm 1,177$ ($p < 0,001$), що свідчить про важливість і необхідність управління роботою систем природної вентиляції приміщень.

У молочної худоби головною ознакою, що визначає господарську цінність, а отже і пристосованість, є удій за лактацію. Слід зазначити, що придбане поголів'я тварин характеризується високими потенційними можливостями молочної продуктивності. Оцінка материнських предків свідчить, що продуктивність матерів за першу закінчену лактацію в середньому становила: голштинів німецької селекції в межах 6199-7133 кг молока з вмістом жиру 4,19-4,28%, білка 3,32-3,39%; голландської селекції – 6006-7027 кг молока з вмістом жиру 4,20-4,65%, білка – 3,26-3,51% (табл. 1).

Імпортні корови, завезені в нашу країну нетелями, поступалися своїм матерям за продуктивністю і не досягли того рівня, що був закладений в їх генотипі. Усе це зумовлено взаємодією генотипу із зовнішнім середовищем, оскільки успадковується не готова ознака, а норма реакції організму на умови середовища.

В екологічних та технологічних умовах держплемзаводу “Червоний шахтар” із п'яти груп імпортованих тварин у процесі акліматизації найкраще себе проявила перша група голштинів німецької селекції, завезених у 1992 р. Надій корів за 305 днів першої лактації в середньому становив 5326 кг молока з вмістом жиру 4,04% та білка – 3,30% (табл. 1). Тривалість їх продуктивного використання 4,17 лактацій.

З імпортованих груп худоби голландської селекції найвищий надій по першій лактації мали корови III групи, але за вмістом жиру, білка вони поступалися тваринам IV групи відповідно на 0,09 і 0,05%.

Тривалість продуктивного використання корів III і IV груп відповідно становила 1,98 і 2,36 лактації. Найменшу тривалість продуктивного використання мали тварини II групи німецької селекції – 1,43 лактації.

1. Молочна продуктивність імпортованих голштинських корів та їх матерів за першу лактацію

Група	Кіль- кість корів	Показники					
		надій, кг		вміст жиру, %		вміст білка, %	
		матері	дочки	матері	дочки	матері	дочки
Племзавод “Червоний шахтар”							
Німецької селекції							
I	52	6367±191	5326±293	4,22±0,02	4,04±0,03	3,38±0,02	3,30±0,01
II	40	6199±243	3974±398	4,21±0,01	3,88±0,09	3,35±0,04	3,31±0,04
Голландської селекції							
III	68	6269±128	4823±227	4,62±0,02	4,01±0,06	3,45±0,02	3,29±0,05
IV	89	6186±125	4536±296	4,65±0,03	4,10±0,09	3,51±0,06	3,34±0,04
V	35	6800±209	3737±246	4,40±0,05	4,07±0,10	3,45±0,04	3,35±0,06
Племзавод “Чумаки”							
Німецької селекції							
I	100	6928±122	5719±138	4,19±0,02	3,64±0,21	3,32±0,02	3,31±0,04
II	41	7133±291	4585±405	4,28±0,01	3,98±0,08	3,39±0,07	3,32±0,05
Голландської селекції							
III	74	7046±113	5130±163	4,47±0,01	3,80±0,06	3,36±0,03	3,34±0,06
IV	210	6006±146	5440±138	4,45±0,02	3,75±0,09	3,39±0,02	3,33±0,04
V	80	6445±141	4902±304	4,38±0,03	4,44±0,02	3,38±0,02	3,35±0,03
VI	203	7027±121	6263±230	4,20±0,04	3,93±0,08	3,26±0,04	3,25±0,02

Аналіз даних акліматизації голштинської худоби в племзаводі “Чумаки” показує, що по всіх групах завезених тварин одержана досить висока продуктивність. Найвищі надої мала I група корів німецької селекції і VI група голландської селекції – відповідно 5719 і 6263 кг молока з вмістом жиру 3,64 і 3,93%, білка – 3,31 і 3,25% (див.табл.1). Тривалість продуктивного використання імпортного поголів'я була довшою у тварин німецької селекції: по I групі – 4,89 і по II групі – 4,80 лактації. У групах корів голландської селекції найдовшу тривалість продуктивного використання мали тварини III групи – 3,89 лактацій, найменшу – II групи – 2,84 лактації.

У процесі десятирічної акліматизації голштинських корів у племзаводі “Чумаки” молочна продуктивність їх зросла на 38,8% і становить 9135 кг з середнім вмістом жиру в молоці 3,83%, білка 3,34%.

Отелення голштинських корів проходили без ускладнень. Вік першого отелення корів голландської селекції в середньому по групах був в межах 24,15 – 27,76 місяця. Худоба німецької селекції більш пізньостигла. Середній вік отелення знаходиться в межах 26,14-29,60 місяця.

Завезені тварини в період акліматизації мали знижену відтворну здатність, схильність до гінекологічних захворювань і захворювань кінцівок. Коефіцієнт відтворної здатності в групах тварин племзаводу “Червоний шахтар” був нижчий оптимального (оптимальне значення КВС приймали за 1,0) і знаходився в межах 0,73-0,85. Групи імпортованих корів племзаводу “Чумаки” мали значно кращу відтворну здатність, їх коефіцієнт відтворної здатності був у межах 0,85-0,93.

Висновки. Оцінка голштинської худоби свідчить в цілому про її високий генетичний потенціал продуктивності. За належних умов годівлі й утримання тварини досить добре акліматизуються в умовах степу України, про що свідчать показники молочної продуктивності корів племзаводу “Чумаки”.

Голштини трьох груп німецької селекції мали найдовшу тривалість продуктивного використання. Скорочення періоду використання високопродуктивних корів пов’язано з більш високими вимогами цих тварин до умов годівлі та утримання. У процесі акліматизації голштини мали задовільну відтворну здатність.

Бібліографічний список

1. Буркат В.П. Використання голштинів у поліпшенні молочної худоби. – К.: Урожай, 1988. – 105 с.
2. Генетика, селекция и биотехнология в скотоводстве /Зубец М.В., Буркат В.П., Мельник Ю.Ф. и др. – К.: БМТ, 1997. – 722с.
3. Ружевский А.Б. Голштино-фризы при чистопородном разведении и скрещивании // Вестник сельскохозяйственной науки. – 1983. - № 2. – С.89-97
4. Красота В.Ф., Лобанов В.Т., Джапаридзе Т.Г. Разведение сельскохозяйственных животных – 2-е изд, перераб. и доп. – М.: Колос, 1983. – 413 с.
5. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії /Засуха Т.В., Зубець М.В., Сірацький Й.З. і ін. –К.:Аграрна наука, 1999. – 512с.

Изложены результаты исследований продуктивных и воспроизводительных качеств импортных голштинских коров в процессе акклиматизации к новым экологическим и технологическим условиям.

Results of research of productive and reproductive traits in imported Holstein cows in the process of their adaptation to a new ecological and production environment are presented.

УДК 636. 4. 082. 11

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАВОДСЬКОЇ ЛІНІЇ БЕРИСЛАВЦЯ 4465 УКРАЇНСЬКОЇ СТЕПОВОЇ БЛЮЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ

Ю.І.Шульга

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф.Іванова “Асканія-Нова” –
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства